

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 15Csp/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201370
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Štillová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723201370.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin pred sudkyňou JUDr. Miriam Štillovou, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX B., zastúpený advokátom Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s. r. o., IČO: 47 234 466, so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, proti žalovanému: C. D. E., E., F.: XX XXX XXX, E. E. C. XX, XXX XX G. – E. H., zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 380,- eur takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 380,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 03.05.2023 domáhal vo vzťahu k žalovanému zaplatenia sumy 380,- eur ako nároku na vydanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 06.10.2011 žalovaný ako veriteľ poskytol žalobcovi na základe I. J. K. L. M. XXXXXXXXXXXX spotrebiteľský úver. Z dôvodu absentujúcich zákonom stanovených obligatórnych náležitostí bol tento úver postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, čím plnenie uhradené spotrebiteľom žalovanému nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov (a istiny úveru) nadobudol žalovaný bezdôvodne. Žalovaný nechcel takto získané finančné prostriedky dobrovoľne vrátiť, a tým bol žalobca ako spotrebiteľ nútený obrátiť sa so svojim nárokom na príslušný súd žalobou, ktorou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného. Konanie bolo vedené na Okresnom súde Martin sp. zn. 10C/81/2022 – pôvodne vedené pod sp. zn. 15C/92/2016.

2. Rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 10C/81/2022 zo dňa 30.01.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť 02.03.2023, súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 907,28 eur s príslušenstvom a v rozhodnutí súd konštatoval, že predmetný úver je bezúročný a bezpoplatkový, nakoľko v zmluve o úvere absentovali zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Súd deklaroval, že postupmi žalovaného opísanými v predmetnom rozhodnutí, tento porušil práva spotrebiteľa, ktorých integrálnou súčasťou je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami, právo na pravdivé a úplné informácie o zmluvnom vzťahu, právo na konanie s odbornou starostlivosťou zo strany veriteľa garantovanými ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na tieto skutočnosti vznikol žalobcovi ako spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého sa podanou žalobou domáha. V ďalšom žalobca citoval ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré upravuje právo spotrebiteľa, ktorý na súde úspešne uplatnil porušenie svojho práva alebo povinnosti vyplývajúceho zo zákona na ochranu spotrebiteľa, či z osobitných predpisov upravujúcich postavenie spotrebiteľa a spotrebiteľské právne vzťahy na primerané finančné

zadosťučinenie od toho, kto za toto porušenie zodpovedá. Žalobca poukázal aj na závery uvedené v rozsudku NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, podľa ktorých úspešným uplatnením práva na súde je nutné rozumieť právoplatné rozhodnutie súdu o priznaní nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, alebo určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, či zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak vychádza z neprijateľnej rozhodcovskej doložky, alebo priznanie nároku z bezdôvodného obohatenia a pod. Podľa názoru žalobcu táto podmienka je splnená právoplatným rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 10C/81/2022-291 zo dňa 30.01.2023. Na vznik tohto práva na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia postačuje samotné porušenie práv alebo povinností, čo v prejednávanej príhode je naplnené právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Martin. Jediným kritériom posúdenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia je primeranosť. Žalobca má za to, že žalovaný zneužil slabšie postavenie spotrebiteľa, získal majetkový prospech za použitia nekalých obchodných praktík, neprijateľných zmluvných podmienok, čím bol žalobca ako spotrebiteľ nútený obrátiť sa s ochranou svojich práv na príslušný súd, čo vyústilo do časovo, aj psychicky náročných konaní pred všeobecným súdom, na ktorom bol žalobca vo vzťahu k žalovanému úspešný. Sumu 380,- eur ako finančné zadosťučinenie považuje žalobca za primeranú vo vzťahu k neprijateľnému postupu žalovaného.

3. Podaním doručeným súdu 24.05.2023 sa do konania vyjadroval žalovaný (č. I. 37 súdneho spisu). Vo vyjadrení uviedol, že žalovaný nárok je neodôvodnený a nepreskúmateľný, žalobca neuviedol a nezdôvodnil na základe čoho má byť suma 380,- eur primeraná. Tvrdenia žalobcu sú nielen vo všeobecnej rovine, ale súčasne v rozpore aj rozsudkom Okresného súdu Martin vo veci sp. zn. 10C/81/2022-291. V danom rozsudku nikde nekonštatuje súd zneužitie slabšieho postavenia spotrebiteľa, alebo získanie majetkového prospechu za použitia nejakých obchodných praktík a neprijateľných zmluvných podmienok. Žalovaný má za to, že posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. Žalobca žiadne skutočnosti netvrdí. Z tohto dôvodu žiadal žalobcu zamietnuť.

4. Podaním doručeným súdu dňa 05.06.2023 reagoval žalobca na vyjadrenie žalovaného svojim vyjadrením (č. I. 46 súdneho spisu), v ktorom zopakoval tvrdenia podané v žalobe. Žalobca má za to, že si uplatňuje si primerané finančné zadosťučinenie iba v sume 380,- eur, čo je zlomok zo sumy, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalovaného. Žalobca bol nútený využiť všetky dostupné prostriedky na ochranu jeho práva. Z tohto dôvodu trvá na tom, že suma vo výške 380,- eur je vo vzťahu k porušeniu práv spotrebiteľa dlhotrvajúceho procesu hájenia a následného uplatňovania jeho práv ekonomickej a majetkovej neistote v dôsledku neprijateľného konania zo strany žalovaného primeraná. Žalovaný sa na úkor spotrebiteľa obohatil o sumu minimálne vo výške 907,28 eur. V súvislosti s posudzovaním výšky primeranosti priznaného finančného zadosťučinenia nemožno opomenúť ani realitu znehodnocovania peňazí, na ktorú je potrebné prihliadať o to viac, že v prejednávanej príhode ide o nárok, ktorý nie je úročný. Obdobie od r. 2012 a teda v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného do momentu pravdepodobného vydania rozhodnutia o primeranom finančnom zadosťučinení, t. j. rok 2023 predstavuje takéto znehodnotenie mieru 28,50% (súčet inflácií za roky 2012 až 2023 – inflácia za r. 2012 vo výške 3,6%, inflácia za r. 2013 vo výške 1,4%, inflácia za r. 2014 vo výške -0,1%, inflácia za r. 2015 vo výške -0,3%, inflácia za r. 2016 vo výške -0,5%, inflácia za r. 2017 vo výške 1,3%, inflácia za r. 2018 vo výške 2,5%, inflácia za r. 2019 vo výške 2,7%, inflácia za r. 2020 vo výške 1,9%, inflácia za r. 2021 vo výške 3,2% a inflácia za r. 2022 vo výške 12,8%) z čoho vyplýva, že suma priznaného finančného zadosťučinenia vo výške 380,- eur by mala v čase priznania tohto nároku o 28,50% nižšiu hodnotu, než by ju mala v roku 2012, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. V prípade priznania finančného zadosťučinenia vo výške 380,- eur má suma vzhľadom na danú infláciu menšiu hodnotu prakticky o 108,30 eur, než ju mala v čase keď došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. V ďalšom žalobca poukázal na rozhodnutia NS SR, ktoré sa týkajú konaní, ktorých predmetom bola náhrada nemajetkovej ujmy a to v otázke kritérií slúžiacich pre posúdenie primeranosti výšky finančného zadosťučinenia.

5. Na predmetné vyjadrenie reagoval žalovaný podaním doručeným súdu 07.07.2023 (č. I. 62 súdneho spisu). Poukázal na to, že ak podľa žalobcu sa má prihliadať na infláciu za obdobie rokov 2012 až 2023 pri určovaní finančného zadosťučinenia, potom v zmysle logiky tvrdenia žalobcu znamená, že žalobou uplatnený nárok, ktorý nie je úročný, mal byť uplatnený už v roku 2012. Ak by tomu tak malo byť, potom žalovaný namieta premlčanie uplatneného nároku, keďže sa má prihliadať na skutočnosti z uvedeného časového obdobia, potom už v danom časovom období nárok mohol a mať byť uplatnený. Existenciu a výšku nároku predsa neodôvodňujú okolnosti pred jeho vznikom, ale v čase jeho vzniku.

6. Na uvedené reagoval žalobca a to podaním doručeným súdu 24.07.2023 (č. I. 71 súdneho spisu), kde zaslal súdu jeden z najnovších judikátov NS SR – R/48/2022 v súvislosti s primeranosťou finančného zadosťučinenia. Ide o uznesenie NS SR zo dňa 30.06.2022 vydaného v konaní pod sp. zn. 7Cdo/92/2021. Trval na podanej žalobe.

7. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 04.09.2023 za prítomnosti zástupcu žalobcu, na ktorom vo veci meritórne rozhodol.. Zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neúčasť, súhlasil s rozhodnutím v jeho neprítomnosti a to z dôvodu hospodárnosti a nenavyšovania trov konania, ktoré je možné považovať za vážnu okolnosť zakladajúcu ospravedlniteľný dôvod neúčasti na pojednávaní. V tomto smere poukázal na uznesenie NS SR č. k. 5Cdo/217/2021 zo dňa 15.12.2022.

8. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. Je nepochybné, že predmetné ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa o osobitnými predpismi. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie NS SR, ktorý vo svojom rozhodnutí č. k. 6Cdo 127/2017 zo dňa 30.01.2019 k priznaniu finančného zadosťučinenia uviedol: „Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva, alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva, alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzené zmluvné podmienky používané v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma nevyžaduje“. Zároveň súd poukazuje aj na uznesenie NS SR č. k. 7Cdo/92/2021 zo dňa 30.06.2022 z ktorého vyplýva, že vznik a preukazovanie ujmy by bolo nereálne a nie je vyžadované zákonom, preto nie je ani možné od spotrebiteľa vyžadovať preukazovanie ujmy. Existencia a rozsah prípadnej ujmy pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie a jeho výšku preto nie je relevantná.

10. Na základe uvedených záverov NS SR možno konštatovať, že jedinými podmienkami, ktoré zákon pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia koncipuje sú:

- žalobca musí mať postavenie spotrebiteľa, čo bolo preukázané v rámci pôvodného konania vedeného na Okresnom súde Martin č. k. 10C/81/2022 (pôvodne vedené pod sp. zn. 15C/92/2016),
- zo strany porušiteľa došlo k porušeniu práva alebo povinnosti zo zákona o ochrane spotrebiteľa, alebo z osobitných predpisov na ochranu spotrebiteľa. Uvedené priamo vyplýva z rozhodnutí prijatých v pôvodnom konaní,
- spotrebiteľ musel porušenie práva alebo povinnosti úspešne uplatniť na súde. Súd v pôvodnom konaní právoplatne vyhovel žalobe žalobcu konštatujúc porušenie jeho práv veriteľom,
- právo na primerané finančné zadosťučinenie mu prináleží od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. V danom prípade žalovaný, ktorý sa tohto porušenia v kontraktáčnom procese, ako aj po ňom opakovane dopúšťa.

Všetky tieto podmienky zo strany žalobcu splnené boli.

11. Žalobca si v konaní uplatnil sumu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 380 eur. Súd priznal žalobcovi rozsudkom sumu 907,28 eur ako bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Suma 380,- eur predstavuje tak prakticky 41% toho, čoho sa žalovaný domáhal nad rámec istiny poskytnutého

úveru. Žalovanému bola pred začatím pôvodného konania doručená predžalobná výzva, na ktorú žalovaný nereagoval. Žalovaný sám odmietol žalobcovi plniť to, čo mu právom patrilo a žalobca ako spotrebiteľ bol nútený aktívne konať a niesť na sebe riziko prehry, zažívať strach z toho ako celé konanie dopadne. Samotné konanie trvalo od r. 2016 do jeho právoplatného skončenia v roku 2023. V rámci tohto časového úseku bol žalobca nútený využiť aj mimoriadny opravný prostriedok za účelom ochrany svojich práv a obrátiť sa na ÚS SR so sťažnosťou pre porušenie jeho základného práva. Spotrebiteľ, teda žalobca bol nútený využiť všetky dostupné prostriedky na ochranu jeho práva. Suma vo výške 380,- eur je vo vzťahu k porušeniu práv spotrebiteľa dlhotrvajúceho procesu hájenia a následného uplatňovania jeho práv ekonomickej a majetkovej neistote v dôsledku neprijateľného konania zo strany žalovaného podľa názoru súdu primeraná.

12. V veci je potrebné konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, teda žalobcovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru a teda k strate finančných prostriedkov, čo nepochybne predstavuje jeden zo zásahov do sociálnej identity osoby, uvedené súd považuje aj za rozhodujúce pre výšku finančného zadosťučinenia, ktoré nemôže mať iba symbolický charakter. Aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia zo strany zákona treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradil dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, príp. sa ho nedopustí v takej intenzite. Pri stanovení primeraného finančného zadosťučinenia musí súd prihliadať aj na výšku odškodňovania iných nemajetkových ujmov upravených právnym poriadkom SR napr. pri poškodení zdravia, ochrany osobnosti, podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a pod., kde obyčajne dochádza k ujмам pre človeka závažným a často neodčiniteľným.

13. Súd má za to, že suma vo výške 380,- eur plní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, a že bude mať dostatočne satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii ako si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním a v neposlednom rade súd poukazuje pri výške primeraného finančného zadosťučinenia aj na sumy, o ktoré by sa žalovaný na úkor žalobcov bezdôvodne obohatil, ako jedno z ďalších kritérií pri určovaní výšky sumy primeraného finančného zadosťučinenia.

14. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd priznal strane náhradu trov konania podľa úspechu vo veci. Žalobca mal plný úspech vo veci, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude súd rozhodovať samostatným uznesením v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Martin.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Okresný súd Martin dňa 04.09.2023

JUDr. Miriam Štillová